

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie

WSPÓŁPRACA POLSKICH I UKRAIŃSKICH SŁUŻB OCHRONY ŚRODOWISKA NA TERENACH PRZYGRANICZNYCH

dr inż. Ewa J. Lipińska
Podkarpacki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska

RZESZÓW 2013

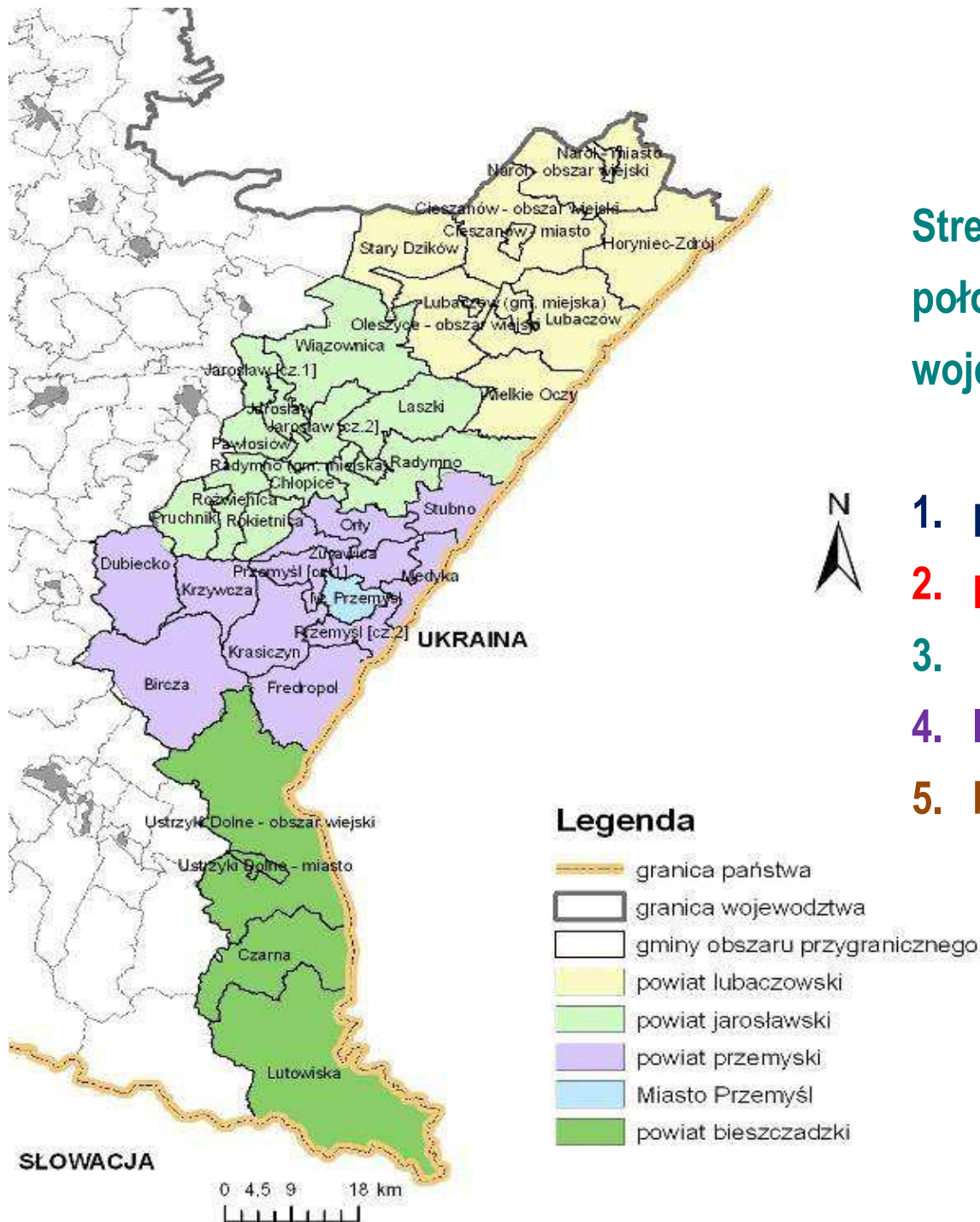
CEL WSPÓŁPRACY Z UKRAINĄ:

ochrona terenów o cennych walorach przyrodniczo-krajobrazowych

i podejmowanie działań dla osiągnięcia poprawy stanu środowiska na terenach przygranicznych.

Dotychczas współpracę realizowano z:

- 1. Państwowym Urzędem Ochrony Środowiska w Obwodzie Lwowskim,**
- 2. Urzędem do Spraw Sytuacji Nadzwyczajnych Lwowskiej Obwodowej Administracji Państwowej,**
- 3. Państwową Inspekcją Ekologiczną w Obwodzie Lwowskim.**

Strefę przygraniczną tworzą powiaty położone we wschodniej części województwa podkarpackiego:

1. przemyski grodzki,
2. przemyski ziemski,
3. jarosławski,
4. lubaczowski,
5. bieszczadzki.

PODSTAWA WSPÓŁPRACY TRANSGRANICZNEJ

Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Ukrainy o współpracy w dziedzinie gospodarki wodnej na wodach granicznych z dnia 10 października 1996 r. (Dz. U. Nr 30 poz. 282)

Porozumienie między Wojewodą Podkarpackim a Lwowską Obwodową Administracją Państwową o współpracy międzyregionalnej sporządzone w Rzeszowie dnia 26 maja 2000 r.

Porozumienie o współpracy pomiędzy Podkarpackim Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska w Rzeszowie a Państwowym Urzędem Ochrony Środowiska w Obwodzie Lwowskim zawarte w dniu 23 października 2008 r.

Porozumienie między Wojewodą Podkarpackim i Marszałkiem Województwa Podkarpackiego a Lwowską Obwodową Administracją Państwową i Lwowską Radą Obwodową o współpracy regionalnej w celu odpowiedniego przygotowania i przeprowadzenia finałowego turnieju mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012, sporządzone we Lwowie w dniu 20 sierpnia 2008 r.

ZAKRES WSPÓŁPRACY TRANSGRANICZNEJ

1. **Likwidacja potencjalnych zagrożeń środowiska w strefie przygranicznej:** nieczynne kopalnie siarki w Jaworowie, Niemirowie i Baszni, magazyny przeterminowanych środków ochrony roślin).
2. **Monitoring wód rzek granicznych** wg uzgodnionych zasad i metodyk badawczych.
3. **Kontrola przewozu** materiałów niebezpiecznych i przemieszczania odpadów.
4. **Zapobieganie i ograniczanie poważnych awarii** o skutkach transgranicznych.
5. **Wymiana informacji** o realizowanych przedsięwzięciach, które mają wpływ na jakość środowiska, opracowań i raportów o stanie środowiska.

EFEKTY WSPÓŁPRACY TRANSGRANICZNEJ Z UKRAINĄ

Określono zasięg obszarów przyrodniczych.

Ustalono sieć śródlądowych wód granicznych, na których mogą wystąpić nadzwyczajne transgraniczne zanieczyszczenia.

Dokonano wspólnych poborów próbek wody z rzek Wisznia i Szkło.

Porównano i oceniono wyniki badań wód z rzek Wisznia i Szkło.

Wymieniono informacje o ocenie jakości wód powierzchniowych w Polsce i Ukrainie.

Opracowano i uzgodniono „System powiadamiania i ostrzegania o nadzwyczajnych zanieczyszczeniach wód granicznych z Ukrainą” - zawiera wykaz organów Ukrainy i Polski właściwych do wymiany informacji o nadzwyczajnych zanieczyszczeniach.

EFEKTY WSPÓŁPRACY TRANSGRANICZNEJ Z UKRAINĄ

LIKWIDACJA ŹRÓDEŁ ZAGROZEŃ ŚRODOWISKA W STREFIE PRZYGRANICZNEJ

Likwidacja kontenerów z przeterminowanymi środkami ochrony roślin w miejscowości Sianki na Ukrainie (2008).

Niebezpieczne odpady zostały wywiezione do Niemiec i termicznie unieszkodliwione.

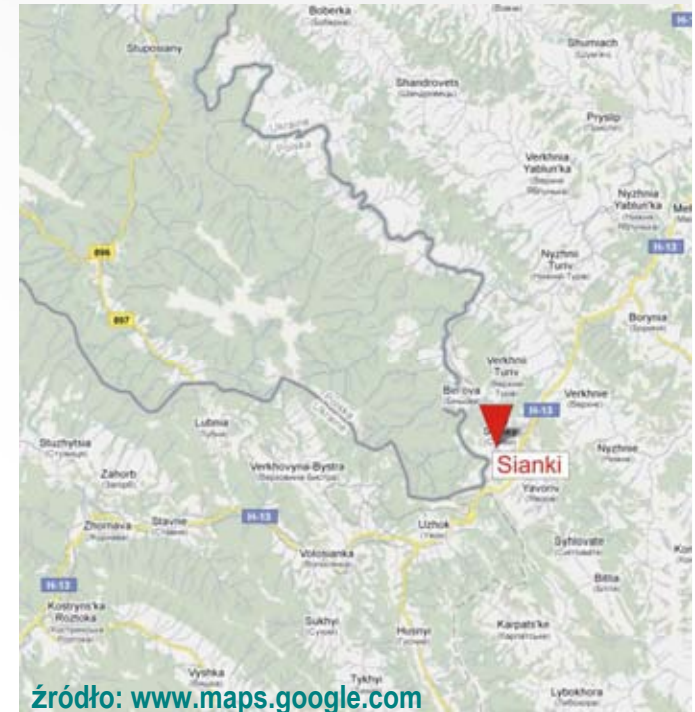
Kontenery z niebezpiecznymi substancjami stanowiły bardzo poważne, potencjalne zagrożenie dla rzeki San

(ujęcia wód do celów komunalnych dla miast:

Przemyśl, Jarosław i wielu małych miejscowości,

a także zagrożenie dla cennych przyrodniczo terenów Bieszczadzkiego Parku Narodowego.

WIOŚ w Rzeszowie wielokrotnie podejmował szereg działań o charakterze kontrolno-badawczym i organizacyjnym w celu ograniczenia ryzyka zanieczyszczenia rzeki San w jej źródłowym odcinku, zlokalizowanym na Ukrainie.

EFEKTY WSPÓŁPRACY TRANSGRANICZNEJ Z UKRAINĄ

JEDNA Z WIZJI W TERENIE ORAZ POBÓR PRÓBEK WODY W REJONIE MAGAZYNÓW Z PESTYCYDAMI W SIANKACH – 2006 ROK
(źródło: archiwum WIOŚ)

WYWÓZ PESTYCYDÓW Z MIEJSCOWOŚCI SIANKI W 2008 ROKU (źródło: epsi.org.ua.)

EFEKTY WSPÓŁPRACY TRANSGRANICZNEJ Z UKRAINĄ

Rekultywacja Kopalni Siarki w Jaworowie

W 2002 roku strona ukraińska przystąpiła do prac rekultywacyjnych i zagospodarowania terenu kopalni w kierunku rekreacyjno-wypoczynkowym

(projekt „Przywrócenie równowagi ekologicznej i rekultywacja terenów zdegradowanych przez prace górnicze”).

W 2005 roku prowadzony był przez WIOŚ w Rzeszowie i Państwowy Urząd Ochrony Środowiska obwodu Lwowskiego, wspólny monitoring jakości wód zbiornika.

W październiku 2010 r. w Jaworowie odbyło się robocze spotkanie pracowników Laboratorium WIOŚ Rzeszów

z pracownikami 6 laboratoriów ukraińskich poświęcone wymianie doświadczeń w badaniu wód powierzchniowych.

W ramach spotkania przeprowadzono badania wód Zbiornika Jaworowskiego.

ZBIORNIK JAWOROWSKI – POZOSTAŁOŚCI SPRZĘTU
WYDOBYWCZEGO - POBÓR PRÓBEK WODY
– 2005 ROK

Wypełnianie wyrobiska pokopalnianego wodą rzeki Szczęka zakończono 18 grudnia 2006 roku.

PROBLEMY WYMAGAJĄCE PILNEGO PODJĘCIA DZIAŁAŃ

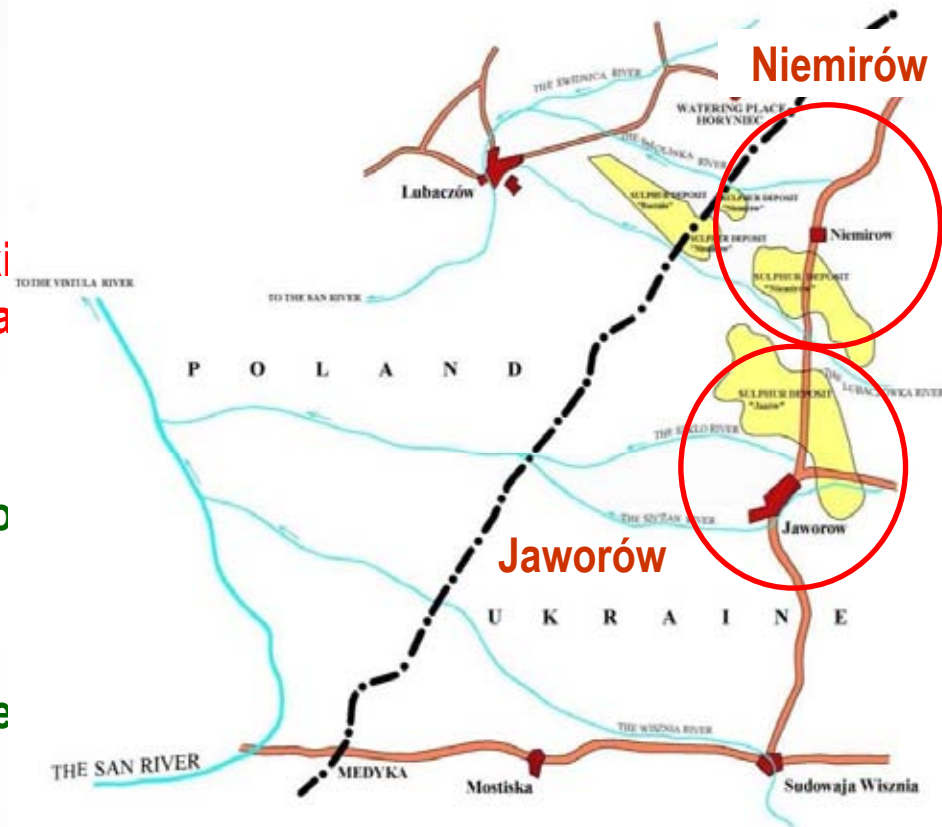
Kopalnia siarki Niemirów – konieczna dalsza rekultywacja

Nieczynna od lat 80-tych kopalnia siarki „Niemirów” na Ukrainie, jest zlokalizowana w odległości ok. 0,5 km od granicy Polski.

Siarkę wydobywano metodą podziemnego wytopu (otworową).

Na polu górniczym przeprowadzono jedynie rekultywację techniczną.

Na terenie kopalni nadal istnieje potencjalne zagrożenie wystąpienia zanieczyszczenia środowiska gruntowo - wodnego z powodu ograniczonego zakresu prowadzonych na terenie kopalni prac rekultywacyjnych.

POZOSTAŁOŚCI INSTALACJI DO
EKSPLOATACJI ŻŁÓŻ SIARKI – 2004 ROK

źródło: archiwum WIOŚ

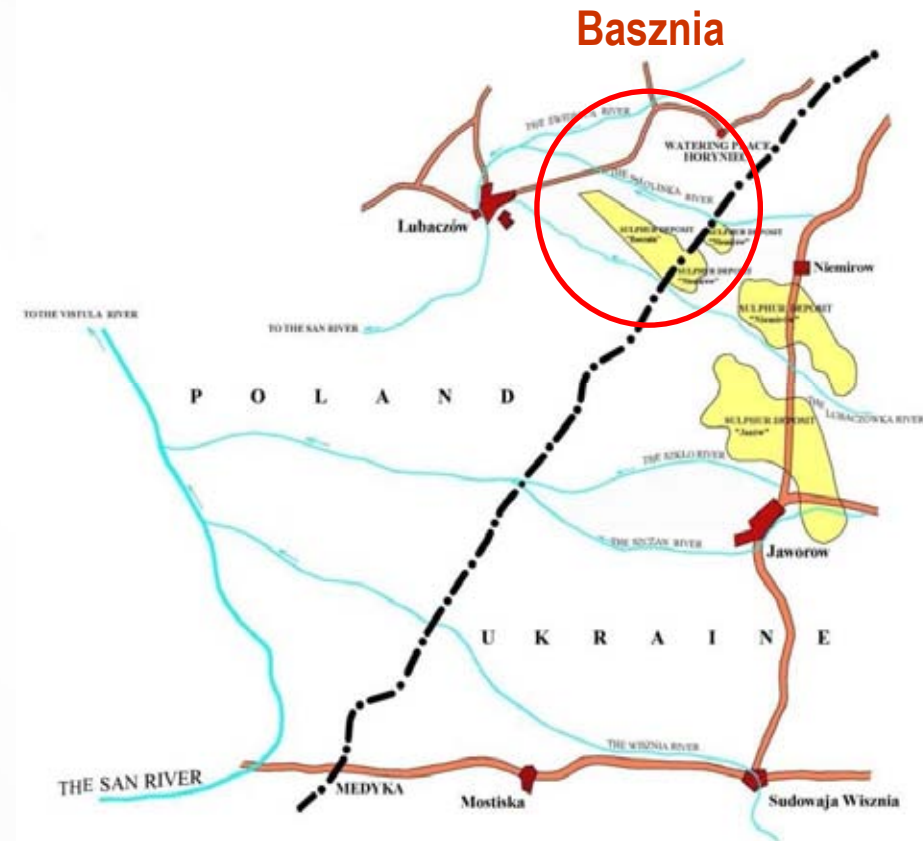
PROBLEMY WYMAGAJĄCE PILNEGO PODJĘCIA DZIAŁAŃ

Kopalnia siarki Basznia w Baszni Górnej – konieczna rekultywacja

W latach 1977-1993 na terenie kopalni o powierzchni ok. 15 ha wydobywano siarkę metodą podziemnego wytopu (otworową), podobnie jak w sąsiadującej po stronie ukraińskiej kopalni siarki w Niemirowie.

Po zakończeniu eksploatacji złóż, obiekty zaplecza technicznego i urządzenia kopalni pozostały bez nadzoru, nie przeprowadzono rekultywacji.

Rekultywację biologiczną na obszarze kopalni planuje przeprowadzić Przedsiębiorstwo Państwowe Kopalnia Siarki „Machów” w Tarnobrzegu.

PROBLEMY WYMAGAJĄCE PILNEGO PODJĘCIA DZIAŁAŃ

ZDEWASTOWANE OBIEKTY BUDOWLANE NA TERENIE ZABUDOWY PRZEMYSŁOWEJ KOPALNI SIARKI BASZNA ORAZ TEREN BYŁEGO SKŁADOWISKA SIARKI – 2007 ROK

źródło: archiwum WIOŚ

WSPÓŁDZIAŁANIE W ZAKRESIE KONTROLI TRANSGRANICZNEGO PRZEMIESZCZANIA ODPADÓW I TOWARÓW NIEBEZPIECZNYCH

Wschodnia granica województwa podkarpackiego to odcinek granicy strefy Schengen.

Służby ochrony środowiska współpracują ze Strażą Graniczną i Służbą Celną w zakresie kontroli transgranicznego przemieszczania odpadów.

Na granicy województwa z Ukrainą zlokalizowane są 3 przejścia graniczne do przewozu towarów niebezpiecznych (łącznie jest 6 przejść granicznych):

1. Drogowe Przejście Graniczne w Korczowej.
2. Drogowe Przejście Graniczne w Medyce.
3. Kolejowe Przejście Graniczne w Przemyślu (stacja PKP Medyka).

KONTROLA PRZEWOZU TOWARÓW W
RAMACH PROJEKTU IMPEL TFS – 2007 ROK

WSPÓŁDZIAŁANIE W ZAKRESIE KONTROLI TRANSGRANICZNEGO PRZEMIESZCZANIA ODPADÓW I TOWARÓW NIEBEZPIECZNYCH

W celu wzmocnienia kontroli odpadów
przemieszczanych na granicy z Unią Europejską,
z inicjatywy Głównego Inspektora Ochrony Środowiska,
powołana została grupa G-5,
a w jej skład weszli przedstawiciele:

- 1. Służby Celnej.**
- 2. Straży Granicznej.**
- 3. Inspekcji Transportu Drogowego.**
- 4. Policji.**
- 5. Inspekcji Ochrony Środowiska.**

WSPÓŁDZIAŁANIE W ZAKRESIE KONTROLI TRANSGRANICZNEGO PRZEMIESZCZANIA ODPADÓW I TOWARÓW NIEBEZPIECZNYCH

24 lutego 2010 r. Wojewoda Podkarpacki powołał,
przy Wojewódzkim Zespole Zarządzania Kryzysowego,
Grupę ekspercką ds. monitorowania przemieszczania odpadów,
a w jej skład weszli przedstawiciele:

1. Oddziału Terenowego Urzędu Transportu Kolejowego w Krakowie.
2. Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Rzeszowie.
3. Podkarpackiego Komendanta Wojewódzkiej Policji.
4. Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora Transportu Drogowego.
5. Izby Celnej w Przemyślu.
6. Komendanta Karpackiego Oddziału Straży Granicznej w Nowym Sączu.
7. Komendanta Bieszczadzkiego Oddziału Straży Granicznej Przemyślu.
8. Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rzeszowie.

Na szefa Grupy Wojewoda Podkarpacki powołał
Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska,
który we współdziałaniu
z Dyrektorem Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego
koordynuje działania Grupy.

WSPÓŁDZIAŁANIE W ZAKRESIE KONTROLI TRANSGRANICZNEGO PRZEMIESZCZANIA ODPADÓW I TOWARÓW NIEBEZPIECZNYCH

GŁÓWNE PROBLEMY

- 1. Brak parkingów dla postoju pojazdów z towarami niebezpiecznymi w terenie przygranicznym.**
- 2. Brak w terenie przygranicznym torów awaryjnych, tzw. odstawczych (odpowiednio zabezpieczonych), na które można odstawiać transporty towarów niebezpiecznych.**
- 3. Długi okres oczekiwania transportów kolejowych z towarami niebezpiecznymi na przeładunek (szczególnie latem) – niebezpieczeństwo rozszczelnienia i emisji zanieczyszczeń i skażenia terenu.**

WSPÓŁPRACA NA WODACH TRANSGRANICZNYCH Z UKRAINĄ

WIOŚ w Rzeszowie współpracował
z Państwowym Urzędem Ochrony Środowiska
w Obwodzie Lwowskim
na podstawie

Umowy między Rządem Polski a Rządem Ukrainy
o współpracy w dziedzinie gospodarki wodnej
na wodach granicznych
z dnia 10 października 1996 r.

Jakość wód w punktach granicznych
w badaniach dwustronnych podlega ocenie
na podstawie

ustaleń przyjętych przez Polsko – Ukraińską Komisję
do Spraw Wód Granicznych:

1. Rzeka WISZNIA (badania prowadzone w m. Gaje)
2. Rzeka SZKŁO (badania prowadzone w m. Budzyń).

W wymienionych punktach badawczych WIOŚ w Rzeszowie prowadzi również swoje statutowe badania (tzw. monitoring graniczny), które realizuje w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska.

Badania i oceny stanu wód granicznych są zgodne z Ramową Dyrektywą Wodną 2000/60/WE.

WSPÓŁPRACA NA WODACH TRANSGRANICZNYCH Z UKRAINĄ

28 września 2011 r. w Jaworowie (Ukraina) odbyło się spotkanie poświęcone monitoringowi wód powierzchniowych; dokonano wspólnego poboru próbek wody z rzek Wisznia i Szkło;

25 listopada 2011 r. w Przemyśl – w drugiej części spotkania omówiono wyniki z porównania międzylaboratoryjnego badań próbek wody.

23-25 maj 2012 r. – w Siedliskach odbyło się XIII Posiedzenie Polsko-Ukraińskiej Komisji do Spraw Wód Granicznych.

17-19 lipca 2013 r. – XIV Posiedzenie Polsko-Ukraińskiej Komisji do Spraw Wód Granicznych.

WSPÓLNY POBÓR WODY DO BADAŃ Z RZEKI WISZNIA, PAŹDZIERNIK 2011 ROK (UKRAINA)

ZADANIA DO REALIZACJI

Wymiana informacji o jakości i stanie środowiska.

Kontrola przemieszczania odpadów i przewozu materiałów niebezpiecznych.

Badania jakości wód granicznych i jakości powietrza.

Wymiana informacji o zasadach monitorowania i oceny jakości wód i powietrza, i wypracowanie jednolitych zasad badań.

**Wymiana doświadczeń ze służbami ratowniczymi
I doskonalenie współdziałania w przypadku wystąpienia poważnej awarii.**

Podejmowanie działań administracyjnych w celu nawiązanie współpracy z nowymi służbami, które zostały utworzone w Obwodzie Lwowskim.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

dr inż. Ewa J. Lipińska
Podkarpacki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska

Ekspert Narodowego Centrum Badań i Rozwoju
Ekspert Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości

www.wios.rzeszow.pl